

ANTONIN ARTAUD

Fragmentteja

Teatteri ja anatomia

Ihmisestä ei ole sanottu viimeistä sanaa. Tarkoitan, että jää kysyttäväksi, sijoittuuko ihmisen nenä jatkossakin kasvojen keskelle, vai saavatko nuo kaksi nenäreikää kallossa, joka katsoo meitä ikuisuuden pöydiltä, tarpeekseen siitä, että vain nuuhkivat ja vuotavat räkää voimatta ikinä aistia tai uskoa, että ne osallistuvat ajattelun eksoteeriseen marssiin, jota kaksi varvasta hyvin kannattelevat.

Teatterin tarkoitus ei ole koskaan ollut kuvailla meille ihmistä ja hänen tekojaan, vaan perustaa meille sellainen ihmisolemus, joka voisi sallia meidän edetä elämän tiellä märkimättä ja löyhkäämättä.

Moderni ihminen märkii ja löyhkää, koska hänen anatomiansa on keho ja sukupuolielin aivojen suhteen huonolla paikalla 2 jalan välisessä nurkassa.

Ja teatteri on se hontelo sätkynukke, jonka vartaloiden musiikki pitää meitä piikkilankaparroin sotatilassa meidät korsettiin kuristanutta ihmistä vastaan.

Teatterihirviöt ovat sairaudelle jo tavoittamattomien luurankojen ja elinten esittämiä vaatimuksia. – Ja ne ku-sevat inhimillisiä haluja nenänaukoistaan.

Aiskhyloksella ihmistä särkee kovasti, mutta hän luulee vielä hiukan olevansa jumala eikä halua kalvoon, mutta Euripideellä hän lopulta rämpi siihen unohtaen, missä ja koska oli jumala.

Niinpä tunnen nyt ikkunaluukun avautuvan, aidan keuhkonliepeen kääntyvän; ja sehän sopii tietenkin mainiosti; enkä tunne muuta kuin vanha hurjimus, joka ehkä vielä haluaisi esittää vastalauseen.

Tuo hurjimus on teatteri: teatteri, paikka, jossa sydän vielä ilahtuu siitä huolimatta, että mikään teatterissa nähtävä ei tuo mieleen sen enempää sydäntä kuin iloa.

Ja tässä minuun palaa houreeni, synnynnäisen vaatijan houreeni.

Sillä vuoden 1918 jälkeen, eikä se ollut teatterissa, kuka olisi iskenyt sondinsa ”kaikille sattumien ja mahdollisuuksien rannoille” ellei Hitler, saastainen moldo-valakki synnynnäisten apinoiden rotua.

Joka oli astunut näyttämölle punaisine tomaattivatsoineen, hierottuna saastalla kuin valkosipulipersiljalla; joka sirkkeliniskuin oli porautunut ihmisen anatomiaan.

Joka julistettuaan Julmuuden Teatterin utopistiseksi ryhtyi sahauttamaan selkänikamia piikkilankakohtauksissa.

yion tan nornan

na sarapido

ya yar sapido

ara pido

Olisin puhunut todellisista julmuuksista ääniraudan tasolla,

olisin puhunut ruumiillisista julmuuksista asennetömminnan tasolla,

olisin puhunut atomien molekulaarisesta sodasta, hiuskiehkuroista kaikilla otsilla, tarkoitan hikipisaroista otsalla,

minut vietiin hullujenhuoneelle.

Kuinka pitkään nyt uutta kurjaa sota, kahdella soulla paskapaperia, vastaan nännien hikolua, joka lakkaamatta syövyttää otsaani.

Kaikki oliot ovat veisanneet teatterin, ja maailmankaikkeus on teatteri, tragedian esitys, joka toteutuu mutta olisi voinut olla tapahtumatta.

Tietoisuus on syntynyt kuumennuksesta sekä arvon ideasta ja laadusta, jota ei aiemmin ollut, sillä tuomitsemiseen tarvitaan aikaa, ja aika on vain tuomion ansiosta, ilman tuomiota ei ole aikaa, ja tuomio on peräisin tästä aktiivisen kohtaamisesta, tästä pisteen huippuun piintyneestä hiilestä, rikkinäisen kiilan kärkeen, josta kieli syöksyy kierteellä hiilihiukkaseen.

[Ihmisruumis]

Teatteri on vapaus
vapaus vapaus
vapaus ilman triadia.
Järki on kusetusta.
Nerous on kusetusta.
Henki on kusetusta.
Tiede ei ole,
se ei mahdu tietokykyyn,
tietokyky ei mahdu tajuntaan
tajunta ei mahdu olemassaoloon
olemassaolo ei mahdu ruumiiseen.
Kaikkiällä, missä ei ole itsensä olioksi tuntevaa, (ja
piru vie oleva: äärellisyys) on vain ruumis.
Miten niin ei oliota ja ruumis?
Mutta sehän on äärellisempää kuin äärellisyys!
Teatteri oli outo mekaaninen luonnontieteilijä, joka
luotiin kaiken sen vaientamiseksi, mikä kuvittelee ole-
vansa, koska sellaista ei ole olemassa.
Siirtyä ruumiista ruumiiseen, ei sanaa ei puhetta, ele,
asento, ääni, huokaus, syvä henkäys joka puhalttaa ih-
miseen unohduksen,
unohduksen siitä, mikä sitten voisikin olla yksinker-
taisen ruumiin ympärillä.
Ihmisruumis.
Mutta kuka on sanonut, että se olisi olio ja olemassa?
Se elää.
Eikö se riitä sille?
Tulen saavuttamaan olemattomuuden ennen sinua,
jumala,
sanoi ruumis hengelle, koska elän.
Ja mikä on ruumis?
Mitä kutsutaan ruumiiksi?
Ruumiiksi kutsutaan kaikkea, mikä on tehty ihmisen
mallin mukaan,
joka on ruumis.
Ja joka on koskaan sanonut tai voinut uskoa, että
tämä ruumis oli äärellisyys, oli lopussa.
Oli jo lakannut elämästä,
etenemästä,
siihen saakka missä siirtyisi
ei varmasti ikuisuuteen, mutta rajattomaan aikaan.
Ja tämä, joka ei koskaan ole sanonut sille
mihin asti kulkisi?
Ei kukaan.
Aina tähän asti ei kukaan. Ihmisruumista ei koskaan
saada loppuun.
Juuri se puhuu,

se lyö,
se kävelee,
se elää.
Missä on henki,
joka ei ole koskaan nähnyt sitä
paitsi uskotellakseen
teille ruumiit?
Se on ruumiin edellä,
Sen ympärillä,
kuin eläin
tai sairaus.

Siispä ruumis on rajaton tila, joka kaipaa suojelua,
ikuisuutensa suojelua.
Ja teatteri on tehty sitä varten.
Tuomaan ruumis toiminnan
toimivaan
tehokkaaseen
todelliseen tilaan,
palauttamaan ruumiille sen elimellinen
ääniala kokonaan
voimaan ja sopusointuun.
Jottei ruumiista unohdettaisi
että se on liikevoimaa toiminnassa.
Vaan se, minkä se vielä tietää maailmassa, jossa ih-
misruumis ei enää kiristy
kuin syömään
nukkumaan
paskantamaan ja
nussimaan.
Kun ihmisruumis on täyttynyt yhdynnässä, se on sa-
nonut kaiken,
vaikka seksuaalinen yhtyminen on vain, jotta or-
gasmin ärtymystilan vuoksi unohdettaisiin ruumiin
olevan pommi,
rakastava torpedo
jonka rinnalla Bikinin atomipommi ei omaa eikä ole
muuta kuin
tiede ja analyysi
vanhan pierun paluusta.
Todellinen teatteri on ajalta ennen Aiskhylostia
ja Aiskhyloksella
se on jo murskattu, se on kuollut muka-ihmeelliseen
todellisuuteen,
jossa kuitenkin kaikki historian kusetus,
tiede, riitti, järki,
henki, suku,
yhteiskunta,
jumala, luominen, syntymäjuhla

levittäytyy sen kalvo, muka hyvä barbaari, siinä pelkällä immenkalvolla koko ihmiskunnan lauman naitavaksi.

Kone pakosta tulva sylkien,
ensimmäinen ruumis ei tunnista mitään,
ei sukua ei yhteiskuntaa,
ei isää ei äitiä,
ei luomista, jota vainoavat
kätyrit asiaintilojen
laitoksista. –
Se ei tunnista mitään.
Se sylkee.
Nyrkkejä.
Jalkoja.
Kieltä.
Hampaita.

Se on barbaariluurankojen
kirnuamista
vailla alkua ja loppua,
kauhistuttavaa kiihkeää murskaamista.
Ja se juuri on Julmuuden Teatteri.
Jonka tuovat sepitetyt halut.
Jonka tuo rakkaus kuolaimet hampaissaan.
Kuolema hampaissaan.

Se on teatteri ilman katsojia ja kohtauksia, pelkästään näyttelijöillä.

Näyttelijöillä, joiden silmiä ei palele.
Jos löytäisin 10 tai 15 sellaista
silloin
avaisin
Julmuuden Teatterin.

Näyttelijän hulluksi tekeminen

Teatteri
on tila,
seutu,
paikka
jossa käsittää ihmisen anatomia
ja tervehdyttää ja määrätä elämää sen kautta.

Niin, elämää siirtymisineen, hirnuntoineen, murinoineen, tyhjiine aukkoineen, syyhyineen, punastuksineen, liikkeenpysähdyksineen, verisine pyörteineen, kiivaine verensyöksyineen, nestekyhmyineen,

toistoiineen,
epäröinteineen.

Kaikki tämä nähdään, kohdistetaan, tutkitaan ja kirkastetaan jäsenessä

ja siis käymässä toimintaan, ja tarkoitan että jäsenten kohtaukselliseen toimintaan, kuten tuon mahtavan sie-lukkaan fetissin jäsenet, tuon koko näyttelijän

koko ruumis,
jossa voidaan nähdä
kuin alastomana,
elämä,

läpinäkyvyydessä, sen esikoisvoimien, sen hyödyntämättömien voimien läsnäolossa,

eikä sitä ole vielä palveltu tarpeeksi, ei, tarpeeksi ole palveltu, jotta olisi korjattu anarkistinen luomus, josta todellinen teatteri oli tehty oikaisemaan kiivaat ja vallattomat painovoimat. –

Niin, yleinen painovoima on järjestys, kauhistuttava intohimosyöksy

joka korjautuu
näyttelijän jäsenissä
ei, ei kiihkoksi,
ei, ei hysteriaksi,
ei, ei transsiksi,

vaan reunimmaisena terän ääriajalle, ponnistuksensa laitimmaisena määrän äärimmäiselle syrjälle.

Seinämä seinämältä
näyttelijä kehittyä,

se avaa tai sulkee seinät, intohimoiset ja ylisielukkaat tahot pinnoilla, joille elämän virta kirjoittautuu.

Lihasta toisensa jälkeen

järjestelmällisesti vammautetun näyttelijän ruumiissa voidaan nähdä universaalien sykäysten vaikutus ja oikaista ne itsessä.

Se on tekniikka, joka oli vähällä olla olemassa Orfeuksen tai Eleusiin mysteerien aikaan, mutta joka kuitenkin puuttui, koska kysymys oli paljon enemmän vanhan rikoksen loppuun saattamisesta,

jumalan antamisesta,
koko paloitellun jumalan
koko ihmiselle,

koko asioiden käyttämättömän hengityksen antamisesta alhaisesti inhimilliselle ihmiselle

kuin perustasta ja PERINTEESTÄ tuolle uudelle, värähtelevälle, *salavihkaiselle* anatomialle, jota koko teatteri vaati.

Niin, ihmiselle oli hetkessä annettu tarve uuteen luurankoruumiiseen, joka säihkyisi ja luiskahtaisi ilmaan

kuin lieden salavihkkaiset liekit.

Ja teatteri oli voima, joka kirnusi ihmisanatomiaa, se myötäsyttyisen tulen räiskyvyys, josta riivittiin alkukantaiset luurangot,

se räjäytetty ruumiinnesteiden voima,

se ärtyisän kasvaimen laji, johon ensimmäinen luuranko liukeni

ja juuri kaikkien esiin manattujen luurankojen rytmikkään kirnuamisen kautta teatterin synnynnäinen voima polttomerkitsi ihmiskunnan.

Siinä ihminen ja elämä pakottautuivat aika ajoin uudistumaan. –

Entä sitten?

Joissain ihmisruumiin syvän elimellisen herkkyyden sopimattomissa naarmuissa.

Ilman transseja,

kutsun rytmikkäästi lausutun, säännöllisen läähätyksen kautta

näyttelijän säkenöivä elämä riisuttiin paljaaksi syvimpiä suonia myöten,

eikä sillä ollut lihasta tai luuta,

ei tietoa lihaksesta

tai luusta,

vaan heijastus puisevasta luurangosta,

joka oli ruumis kokonaisuudessaan aivan kuin alastomaksi riisuttuna ja näkyvänä

ja joka näytti sanovan:

huomio,

varo siellä alhaalla,

se paskantaa,

se räjähtää.

Ja itse asiassa teatteri oli kaiken sen marttyyri, mikä vaaransi ihmiskunnan, mikä tahtoi ottaa olemisen hahmon.

Se oli tila, jossa ei enää voinut olla olemassa, ellei ollut etukäteen myöntynyt olemaan kuin määritelmän mukaan ja olemuksellisesti

lopullinen hullu.

Jäsenten repeämä ja särkyneitä hermoja,

veristen luiden murtumia, jotka kieltäytyvät olemasta noin riistettyinä irti mahdollisuuksien luurangosta, teatteri on tuo lähtemättömästi juurtunut ja kuohuva taikamaailma, jonka innoituksena ja aiheena on kapina ja sota. –

Sillä mitä tarkoittaa olla hulluna olemiseen?

Se tarkoittaa

olla suostumatta nykyisen vähämielisen ja inhottavan

ihmisen tavoin pakenemaan sisälmysten liukenemiseen,

tuohon epäteatraaliseen,

joka sukuelin on,

tuohon *pysähtyneen* eritisoitumisen tilaan,

suolistomyönteiseen,

nykyisissä ruumiissa.

Ruumiin magneettiset kitkemiset, julmat lihasnaarmut, haudatun herkkyyden järkkymiset, jotka perustavat todellisen teatterin, eivät voi edetä moisella tavalla pyörien pidemmän tai lyhyemmän aikaa

joka tapauksessa raukeasti ja irستاasti ympäri pottaa,

joka on sukupuolielämän perusta. –

Todellinen teatteri on paljon kuumeisempi,

se on paljon hullumpi. –

Avoimen sydämen kouristustila, joka antaa kaiken

sille, mitä ei ole olemassa

ja mitä ei ole

eikä mitään sille, mikä on ja mikä nähdään,

mikä havaitaan,

missä voidaan pysyä ja oleilla.

Mutta joka

nykyään

tahtoisii elää

siinä, mikä

pyytää

haavaa

pysyäkseen

hulluna.

Antonin Artaud

12. toukokuuta 1947.

P.-S. – Sopimattomasti sattuva ihmisen epälihällisen luurangon puuhiili, kerran aloitetun yli-ihmisen. Pian se tulee olemaan ikuisesti ja aivan kokonaan, kun ei enää ole aurinkoa eikä kuuta vaan hehkuvan hiilloksen 2 varvasta vastaamassa ontoilla kielillä, Kuolemantanssin kallon onton kielen kahdessa onkalossa kuin majakka, jatkuvasti palava.

Suomentanut Maria Valkama

(alun perin: Antonin Artaud, *Œuvres. Toim. Évelyne Grossman. Gallimard, Paris 2004, 1092–1093, 1387, 1517 & 1520–1522.*)